

## Lőszerbiztosítás az ezred támadó harcában

*Sóós László alezredes*

Az utóbbi években egyre nagyobb számban kerülnek publikálásra a háborús vezetés, az anyagi és technikai biztosítás korszerű kérdései. A kidolgozott és javasolt témák igen aktuálisak, általában döntően a hadseregek anyagi és technikai biztosítására vonatkoznak és ilyen szinten nagyban elősegítik a hadműveleti feladatok megoldását.

Ugyanakkor aránylag kevesebb irodalmi adat, téma forog közkézen az ezred és hadosztály fegyverzeti biztosításáról, azok kérdéseiről. E terület annál inkább aktuális, mivel ezek a szintek (a csapatok) vívják meg alapvetően a harcot és magukon viselik a korszerű harc mindenoldalú biztosításának sajátos jellegét.

A felsorolt néhány szempont önmagában is elégséges ahhoz, hogy az ezred, a hadosztály fegyverzeti biztosításában helyet kell adni a lőszerellátási rendszer, fegyverzettechnikai biztosítás kérdéseinek.

Az ezred támadóharcának lőszerbiztosítása magába foglalja:

- az ezred és alegységei lőszerszükségletének folyamatos kielégítését, mely egyrészt a lőszerkészletek biztosításának tervezéséből és szervezéséből, másrészt e készleteknek a meghatározott helyre történő időbeni eljuttatásából áll;
- az ezred lőszerraktárban és az alegységek készleteiben levő lőszernek szabályszerű kezelését, tárolását és megőrzését, valamint felhasználáshoz történő előkészítését és a lőszerrel való manővereket.

Az ezred fegyverzeti szolgálat egyik fő feladata az alegységeket lőszerrel ellátni a támadóharcra, majd a támadóharc megvívása idején biztosítani kell az alegységek folyamatos ellátását úgy, hogy azok képesek legyenek harcadataikat végrehajtani.

### *1. A lőszerbiztosítás jellemzői az ezred támadóharcában*

#### *Az ezred lőszerszükségei*

A gépesített lövész-(harcokocsi-) ezred lőszerszükséglete függ a támadásba való átmenet körülményeitől, a kapott feladattól, az ezred támadási sávjában való alkalmazásra kerülő atomcsapások mennyiségétől, az ezrednek a hadosztály harcrendjében elfoglalt helyétől, az ellenség védelmének és tevékenységének jellegétől, a terep sajátosságaitól, az év és napszaktól, az időjárási viszonyoktól.

Jelentős eltérések mutatkoznak akkor, ha a támadás atomeszközök nélkül folyik.

A *lőszer*ek felhasználása a támadás előkészítésének időszakában nagyban a támadásba való átmenet körülményeitől függ.

A háború kezdetén, ha az ezred várakozási körletet foglal el és ott készül fel a támadásra, akkor a támadás készenlétéig elsősorban légvédelmi lőszer felhasználással számolhatunk.

Ha az ezred állandó elhelyezési körletből kerül elővonásra és várakozási körlet elfoglalása nélkül megy át támadásba úgy szintén a légvédelmi lőszerfelhasználással számolhatunk, mivel minden valószínűség szerint már az elővonás időszakában folynak haditevékenységek, így az ezredet is érhetik légi-csapások.

Ha ez időszakban atomcsapások végrehajtására is sor kerül, úgy jelentős lehet a lőszervesztés is.

Támadóharcban számítások, gyakorlatok tapasztalatai, irodalmi adatok szerint a következő lőszerfelhasználással számolhatunk atomeszközök alkalmazásának viszonyai között (1. melléklet).

A lőszerfelhasználás jelzett mutatói általános irányszámok, nagyságát mindig a konkrét feladat, a helyzet és a körülmények határozzák meg. Az ezred lőszerfelhasználási normáit a hadosztály-parancsnokság szabályozza.

Az alegységek időben történő és teljes lőszerbiztosítása érdekében az ezrednél a lőszerfajtákból készleteket kell megalakítani.

Az ezrednél *megalakítandó lőszerkészletek* nagyságát a támadóharc egyes időszakaira – de általában a támadóharc kezdetére és befejezésére – a hadosztályparancsnok határozza meg.

A támadóharc előkészítésének időszakában fel kell tölteni a mozgókészletet, illetve a körülményektől függően kiegészítő lőszerkészleteket kell létrehozni.

Az ellenséggel harcérintkezésben elfoglalt megindulási helyzetből indított támadás esetén a tüzelőkészítéshez szükséges lőszer célszerű kiegészítő készletként megalakítani.

A kiegészítő lőszerkészleteket a felhasználáshoz közel kell lépcsőzni (tüzelőállás, alegység). Szükség esetén ebből a célból az alegység megerősíthető gépkocsi szállítóeszközökkel.

Az ezred fegyverzeti raktár lőszerkészleteinek 25<sup>0</sup>/<sub>0</sub>-át lehetőleg tartaléként kell tárolni.

Az ezrednél megalakítandó lőszerkészletek és azok célszerű lépcsőzését a 2. sz. melléklet mutatja.

## 2. Az ezred alegységeinek lőszerellátása

Az ezred alegységeinél felhasznált lőszerkészletek pótlása az ezred fegyverzeti raktárból, esetenként közvetlenül a hadosztály fegyverzeti raktárból, vagy más kijelölt raktárak készleteiből történik.

A támadóharc előkészítésének időszakában végre kell hajtani az alegységek lőszerkészleteinek kiegészítését és meg kell teremteni a támadás alatti folyamatos utánpótlás feltételeit.

Az alegységek lőszerkészleteinek kiegészítése az ezredparancsnoknak a készenlét lépcsőzésére és az alegységek feltöltésének sorrendjére vonatkozó utasításai alapján történik.

A legnagyobb kiszabható készleteket azon alegységeknél kell megalakítani, amelyek a feladat végrehajtására a legnagyobb felhasználási normákat kapták. Az alegységek lőszerrel való feltöltését végrehajthatjuk egyidejűleg, vagy sorrendben. A sorrendet az ezredparancsnok határozza meg.

*Menetből indított támadás esetén* az alegységek feltöltését a várakozási körletben az előrevonás kezdetéig be kell fejezni. A lőszer átrakások számának csökkentése érdekében, az előljáró által biztosított készleteket az átvétel helyétől közvetlenül az alegységekhez kell szállítani. A szállítási feladatok végrehajtásába be kell vonni az alegységek lőszer szállító-eszközöket is és a párhuzamos szállítási módot kell alkalmazni. Jellemző lesz az alegységek egyidejű lőszerfeltöltése.

*Az ellenséggel harcérintkezésben* elfoglalt megindulási helyzetből indított támadás esetén az alegységek lőszerfeltöltését az átcsoportosítás figyelembevételével kell végrehajtani, annak sorrendjében. Az ezred lőszer szállító-eszközöket elsősorban az első lépcső és azok megerősítését képező alegységek, valamint az ezredtűzérés feltöltésére kell összpontosítani és csak másodsorban az ezred egyéb alegységeihez történő ellátásra.

*A támadóharc végrehajtása során* az alegységek lőszerkészleteinek pótlása bonyolult körülmények között történik. Viszonylag nagy az utánpótlandó lőszer mennyisége, az utakat lefoglalják az előre mozgó csapatok, a támadás iránya gyakran és élesen változik, fenn áll az ellenség állandó behatásának veszélye mind a lőszerkészletekre, mind a szállítóeszközökre.

A támadóharc alatti lőszerellátás szervezésének alapját az ezredparancsnok elhatározásai képezik, a végrehajtás alapját pedig a fegyverzeti főnök által készített lőszerbiztosítási terv (3. sz. melléklet) és számvetése, valamint utalványok.

Bár az alegységeket az előkészítés időszakában feltöltjük, a felhasznált lőszerkészleteket folyamatosan pótolni kell és az alegységek készleteit a megengedett szint alá tilos csökkenteni. Ez a harc alatti folyamatos lőszerellátással biztosítható.

Az alegységek lőszerkészleteinek feltöltésére legalkalmasabb helyzetek:

- az alegységek harcból való kivonása;
- az alegység egyes támpontjainak birtokbavételéért folyó harc;  
(- ilyenkor az alegységek a harcjárművekről leszállva, viszonylag alacsony ütemben tevékenykednek, tehát kedvezők a lehetőségek a járművek lőszerrel való feltöltésére);
- a második lépcsőben való tevékenység (alegységek);  
(mind az ezred második lépcső, mind az alegységek második lépcsői feltöltése végrehajtható valamennyi lőszerfajtából);
- javításba átatott járművek, harcokocsik feltöltése.

A többoldalú lehetőségeket elsősorban azon alegységek vonatkozásában kell kihasználni, amelyek huzamosabb ideig a hadosztály első lépcsőjében tevékenykednek.

Fő figyelmet a fő irányban támadó alegység folyamatos lőszerellátására kell fordítani. A feltöltést elsősorban a harc megvívásához szükséges lőszerfajtákból kell biztosítani.

Az ezred fegyverzeti raktárában visszatartott lőszerkészleteket a támadás kezdetéig úgy kell a gépkocsikra csoportosítani, ahogy a várható ellátást ter-

vezzük. Gépesített lövészezrednél löszerből a gépkocsikat – főleg gépesített lövészzászlóalj részére szükséges löszerből – vegyesen kell málházni. Ezen kívül azt is figyelembe kell venni, hogy az ezredtüzéség melyik gépesített lövészzászlóalj irányában kerül alkalmazásra. Gépesített lövészezred fegyverzeti raktárában levő harckocsi löszert típusai százalékos arányának megfelelően kell málházni. Harckocsiezrednél, a löszer nagy mennyiségéből adódóan, a gépkocsik azonos típusú löszerrel is málházhatók.

Harcközben a hadosztálytól érkező löszert szintén eszerint célszerű átvenni. Ha az átvétel ilyen módjára nincs lehetőség, akkor a kiszállításra való előkészítést a harc alatt rövid megállások (elhelyezkedések) idején kell elvégezni.

Az ezred fegyverzeti raktár löszerkészletét teljesen felhasználni nem helyes, mert akkor megfosztjuk magunkat a löszerrel való manőverezés fő eszközétől.

Az ezredtől harcközben *előrevetett osztag*, vagy *légideszant* küldhető ki. Ezeket az aleggységeket kiküldés előtt löszerrel úgy kell ellátni, hogy feladatuk teljesítéséig utánpótlás ne váljék szükségessé.

Ha valamely zászlóalj löszerellátó raja (löszerkészletei) az ellenség csapásai következtében megsemmisült, az ezred fegyverzeti raktár készletei terhére kell újjá alakítani.

Az ezred ellátására a zsákmányolt löszerek felhasználását, megfelelő szakközegek által történő ellenőrzés után az előljáró hadosztályparancsnok engedélyezi.

A harc alatti löszerellátás során maximálisan törekedni kell az ellátás elvének betartására (az előljáró parancsnok felelőssége mellett, felülről lefelé történő ellátás). A zászlóalj részére szükséges löszert a zászlóalj löszerellátó rajhoz (LER), szükség esetén a gépkocsi elhelyezési körleteibe szállítjuk ki. Az ezredtüzéség részére szükséges löszert a tüzelőállásokba kell kiszállítani. A löszerátadás formája a gépkocsiról-gépkocsira történő átadás, kivételes esetekben gépkocsi csere.

A zászlóalj löszerellátó rajok megfelelő löszerkészletekkel rendelkeznek (utasításban rögzítve a mennyiség és fajta), így közvetlenül végzik a zászlóalj aleggységeinek járműveinek, tűzfegyvereinek feltöltését. Gyakran szükséges azonban, hogy az ezred fegyverzeti raktár eszközei segítséget nyújtsanak. Elsősorban szükséges ez a gépesített lövészzászlóalj és az ezred közvetlenek esetében.

A támadóharc löszerellátását ütemekben hajtjuk végre (4. sz. melléklet).

*Első ütem*; a löszer mozgó és kiegészítő készleteinek megalakítása, a löszerek elosztása és előkészítése.

*Második ütem*: az ezred fegyverzeti raktár löszerkészleteinek átadása az aleggységek részére, melyet az ezred eszközeivel szállítunk ki, mivel ez a löszermennyiség gépkocsin van tárolva.

*Harmadik ütem*; a hadosztálytól érkező löszerből való ellátás. Ezen löszerek továbbszállítására szükségessé válhat az aleggységek löszerszállító gépjárműveinek bevonása, mert;

- a hadosztály rendszerint több löszert hoz, mint az ezred fegyverzeti raktár készletei;
- az ezred fegyverzeti raktár folyamatos előrevonásának biztosítása érdekében gépkocsiról-gépkocsira történik a löszer átvétele;
- a harc alatt több löszerszállító gépkocsi megsérülhet, vagy meghibásodhat.

*Negyedik ütem:* a nap végén az alegységek lőszerkészletének feltöltése az MN szintre.

Ha az alegységektől nem tudunk lőszerszállító gépkocsikat berendelni és kevés üres gépkocsi van a lőszer fogadására, akkor a hadosztály intézkedésétől függően szükségessé válhat tehergépkocsik felszabadítása, a harc szempontjából fontos lőszer típusok szállítására. Ez az ezred fegyverzeti raktár hosszabb idejű helyhez kötöttségét eredményezi.

Támadás alatt az ezred fegyverzeti raktár többnyire mozgásban van és meghatározott helyeken csak rövid megállásokat, elhelyezkedést hajt végre. Ez bonyolítja a hadosztálytól érkező lőszer átvételét és az ezred részére a hadosztályparancsnok hadtáphelyettese anyagátadó pontot (AÁP) jelöl ki, figyelembe véve az ezredparancsnok igényét.

Az előzőek alapján megállapíthatjuk, hogy a harc alatti lőszerellátást mozzanatonként kell megszervezni, a hadosztály fegyverzeti főnök intézkedésével összhangban és ezért az ezredparancsnok felé az ezred fegyverzeti főnök felelős.

A hátraszállításra kerülő lőszerhulladékot (lőszerhüvelyek és csomagoló eszközök) vagy más fegyverzeti anyagokat az ezred fegyverzeti raktárához kell beszállítani. Ha a hadosztály a lőszer nem az ezred fegyverzeti raktárnál, hanem a kijelölt AÁP-on tervezi átadni, a hátraszállításra kerülő fegyverzeti anyagot az ezred gépkocsijai a kijelölt helyre (AÁP-ra) is vihetik.

A hadosztály által tervezett lőszerátadás formájától függően a hátraszállított fegyverzeti anyagokat az ezred gépkocsijain hagyhatjuk, vagy földre rakjuk. Ha a hadosztály gépkocsi cserével adja át a kiszállított lőszer, akkor nem szükséges az ezred gépkocsijairól a hátraszállításra kerülő anyagot lerakni, hanem az esetleg földön tároltat is fel kell mállhazni.

*Befejezésül* a leírtak figyelembevételével, a feladatok megoldásával fokozatosan elérhetővé válik, hogy mi is – a fegyverzeti szolgálat – az egységes fegyverzeti biztosítási rendszernek megfelelően folytatjuk felkészülésünket a korszerű harc megvívására, a csapatok lőszerbiztosításának végrehajtására.

(Az 1–4. sz. mellékletek a folyóirat végén található.)